

บทที่ 8

บทบาทของสหภาพแรงงานและรัฐบาล

หัวเรื่อง

บทนำ

ประวัติและมูลเหตุของการก่อตั้งสหภาพแรงงาน

วิถีทางการของสหภาพแรงงาน

บทบาทของสหภาพแรงงาน

กลไกการต่อรองของสหภาพแรงงาน

ความสำคัญและบทบาทของรัฐบาลในระบบอุตสาหกรรมสัมพันธ์

กลไกและระบบการทำงานของรัฐบาล

วัตถุประสงค์ เมื่อก็จะมาในชนบทนี้ นักศึกษาควรทราบดัง

มูลเหตุการก่อตั้งสหภาพแรงงาน และความสำคัญของสหภาพแรงงานต่อการแก้ไข
ข้อพิพาททางอุตสาหกรรมสัมพันธ์

กลไกของสหภาพแรงงานในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

บทบาทของรัฐบาลในระบบอุตสาหกรรมสัมพันธ์และสาเหตุที่รัฐเข้ามายึดอำนาจใน
การจัดการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมสัมพันธ์

กลไกและระบบการทำงานของรัฐบาลที่เหมาะสมที่จะทำให้การจัดระบบ
อุตสาหกรรมสัมพันธ์เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างสัมบูรณ์

ความขัดแย้งทางค้านเป้าหมายที่เกิดขึ้นในองค์กรอุตสาหกรรม ผู้มีอำนาจหรือมีอิทธิพลก็จะเป็นผู้ทำการตัดสินใจ และการตัดสินใจนั้นก็จะใช้เหตุผลส่วนตนหรือกลุ่มของตนเป็นหลัก ซึ่งอาจมีผลทำให้เกิดความขัดแย้งมากขึ้น เมื่อฝ่ายตรงข้ามไม่ยอมรับการตัดสินใจดังกล่าวจากการพิจารณาถึงการกระจายอำนาจและบทบาทของบุคคลต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลขององค์กรอุตสาหกรรมนั้น แสดงให้เห็นว่าคนงานเป็นบุคคลที่มีอำนาจในการต่อรองอย่าง และมีแนวโน้มที่จะเสียประโยชน์แก่ฝ่ายนายจ้าง ดังนั้น การรวมกลุ่มของคนงานจึงเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่จะรักษาผลประโยชน์รวมกันของสมาชิกได้ สภาพแรงงานเป็นองค์กรคุ้มครองผลประโยชน์ของคนงานลักษณะนี้ที่มีวิژ្សมาจากการรวมกลุ่มของคนงาน และมีต้นแบบสหภาพเพื่อคุ้มครองผลประโยชน์รวมกันของคนงาน นอกจากนี้ รัฐบาลโดยองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแรงงานและอุตสาหกรรมสัมพันธ์ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกองค์กรหนึ่งในระบบอุตสาหกรรมสัมพันธ์ ในบทนี้จะได้พิจารณาในรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับบทบาทความสำคัญของสหภาพแรงงานและรัฐบาลในระบบอุตสาหกรรมสัมพันธ์ ตลอดจนกลไกในการทำงานของห้องส่องฟายน์โดยละเอียด

ประวัติและมูลเหตุของการก่อตั้งสหภาพแรงงาน

การปฏิวัติอุตสาหกรรม ระหว่าง ค.ศ. 1760 – 1830 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขั้นมูลฐานของวิธีดำเนินการอุตสาหกรรม เปลี่ยนการผลิตสินค้าด้วยมือมาใช้เครื่องจักรกล อุตสาหกรรมครอบครัวขยายตัวเป็นอุตสาหกรรมโรงงานและขยายการผลิตออกไปสู่ตลาดทั่วโลก ระหว่างนี้ แรงงานจากภาคการเกษตร เคลื่อนย้ายเข้ามาสู่ภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น มีผลให้รายจ้างสามารถเพิ่มอำนาจในการต่อรองค่าจ้างแรงงาน และพยายามแสวงหากำไร โดยการเอาเปรียบและบีบัดแรงงานในด้านต่าง ๆ ดังนั้น แรงงานจึงพยายามรวมตัวกันในลักษณะต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองป้องกันผลประโยชน์ของลูกจ้างด้วยกัน และปรับปรุงสภาพการทำงานให้ดีขึ้น

การเกิดขึ้นของสหภาพแรงงานในระยะแรกเป็นลักษณะของการรวมตัวเพื่อคุ้มครองป้องกันผลประโยชน์ของสมาชิก ต่อมาเนื่องความคิดเกี่ยวกับการเกิดสหภาพแรงงานได้วิวัฒนาการ

มาเรื่อย ๆ ทฤษฎีทาง ๆ ล้วนพยายามอธิบายถึงสาเหตุของการรวมกลุ่มหรือกระบวนการแรงงาน เช่น ทฤษฎีความรุนแรง (Revolutionary Theory) ของ Karl Marx ทฤษฎีว่าด้วยประชาธิปไตยทางอุตสาหกรรม (Industrial democracy theory) ของ Sidney and Beatrice Webb^{1/} เป็นตน แนวความคิดของสหภาพแรงงานในปัจจุบัน มักเห็นว่าสหภาพแรงงานนอกจากจะเป็นสถานที่ที่มีอำนาจและมีคุณค่าในตัวเอง ซึ่งเป็นแนวคิดที่ได้รับการสนับสนุนจาก Institute of Industrial Relations แห่งมหาวิทยาลัยแห่งแคลิฟอร์เนีย

การเกิดของสหภาพแรงงาน อาจพิจารณาถึงมูลเหตุประการหลัก 2 ประการใหญ่ ๆ คือ 2/

1. มูลเหตุทางเศรษฐกิจ

2. มูลเหตุทางสังคม

1. มูลเหตุทางเศรษฐกิจ เห็นว่าสหภาพแรงงานเกิดขึ้นมาเพื่อคุ้มครองให้สมาชิกมีสวัสดิ福ที่ดีขึ้นในทุกทาง Adam Smith เห็นว่า สหภาพแรงงานโดยทั่วไปดำเนินการเพื่อมุ่งปักป้องคุ้มครองค่าจ้างที่ได้รับอยู่ในห้องไว้ ทฤษฎี Industrial Democracy ของ Sidney และ Beatrice Webb เชื่อว่า สหภาพแรงงานจะทำให้บริการของคนงานมั่นคงขึ้น เพราะทำให้เกิดอัจฉริยะหรือเป็นหน่วยที่ทำงานที่คุ้มครองผลประโยชน์คนงาน Samuel Compus เห็นว่าการรวมตัวของผู้ใช้แรงงานเพื่อให้คนงานมีโอกาสมีรายได้มากขึ้น มีมาตรฐานการครองชีพที่ดีขึ้น การเกิดขึ้นของสหภาพแรงงานในลักษณะนี้ เนื่องจาก ระบบการค้าที่ผลักดันให้เกิดการแข่งขันมากขึ้น ระบบการค้าการผลิตผลักดันให้ผู้ผลิตจำเป็นต้องลดค่าแรงให้低廉 เพื่อการแข่งขันมีผลให้แรงงานต้องรวมตัวกันเพื่อปรับปรุงสภาพการทำงาน และอัตราค่าจ้างของตน

1/ ผู้สนใจในรายละเอียด หาอ่านได้จาก เมธี คุณยจินดา แรงงานสัมพันธ์และการจัดการอุตสาหกรรม ซึ่งได้อุปถ่ายถึงทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการแรงงานและการรวมกลุ่มไว้โดยละเอียดและจัดแยกทฤษฎีที่เกี่ยวของออกเป็น 10 ทฤษฎีใหญ่ ๆ

2/ อัญชลี ศรีคงคา, สหภาพแรงงานและแรงงานสัมพันธ์, (กรุงเทพฯ : จก.ป.สัมพันธ์พาณิชย์, 2524) หน้า 1-2.

2. มูลเหตุทางสังคม การเมือง สัญชาติญาณการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ภาวะความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นก่อให้เกิดความสำนึก และการมีส่วนร่วมกันในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน Caslton H. Parker เชื่อว่า สัญชาติญาณประเภทที่ 6 ของมนุษย์ ทำให้มนุษย์พยายามหาทางออกต่าง ๆ เพื่อลดความตึงเครียดจากความกังวลจากการทำงาน สหภาพแรงงานจะช่วยให้คนงานพ้นจากการบีบบังคับเพื่อมีสิทธิและคงความคิดเห็น หรือมีความมั่นคงและมีความพอดีในประการต่าง ๆ นอกจากนี้ก็ทฤษฎีจิตวิทยาอื่น ๆ ได้แก่ Golden และ Ruttenberry เห็นว่า สหภาพแรงงานเป็นสถาบันที่แสดงออกถึงอำนาจของคนงานในการคุ้มสังคม และการดำเนินการทางการเมืองของคนงานจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง โดยวิธีการใช้การเจรจาต่อรองตามหลักเหตุผลมากกว่าการใช้ความรุนแรง สหภาพแรงงานช่วยให้คนงานได้รับการสนับสนุนความพอดีในด้านจิตใจหลาย ๆ ด้าน และจากความต้องการแสดงลักษณะภาวะผู้นำของคนบางคนจะชักนำให้เกิดสหภาพแรงงานขึ้นได้

อย่างไรก็ตาม พื้นฐานการรวมกลุ่มคนงานเพื่อเป็นสหภาพแรงงานนั้น แม้จะมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อรักษา และปรับปรุงสภาพการทำงาน เพื่อยกระดับสภาพและรักษาผลประโยชน์ของคนงาน โครงสร้าง สтанภาพ และความแข็งแรงของสหภาพแรงงานจะเป็นอย่างไรยิ่งขึ้นอยู่กับความเข้าใจในเรื่องผลประโยชน์ร่วมกัน และการรวมตัวกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวเพื่อเป้าหมายที่ดี

วิวัฒนาการของสหภาพแรงงาน

ในยุคศตวรรษที่ 15 ของการปฏิวัติอุตสาหกรรมนี้ เท被打ทุกประเทศในยุโรป เช่น อังกฤษ ฝรั่งเศส อเมริกา และประเทศโปลแลนด์ เคียงต่างหากกับยุคหลัง ห้ามนายจ้างและลูกจ้างก่อตั้งเป็นสมาคมเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตน กฎหมายห้ามมาในระยะแรกมีลักษณะห้ามการรวมตัวกันเพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพการทำงาน หรือค่าแรงงานเป็นช่วงที่เมื่อความคิดพอดีชนิยม (Mercantilism) ยังมีความสำคัญอยู่ ดังนั้น แนวคิดของรัฐบาลจึงเป็นความคิดเห็นที่เข้าข้างนายจ้างเป็นสำคัญ ต่อมาเมื่อระบบเสรีนิยมเริ่มเข้ามายืดหยุ่น นักปฏิรูปสังคมพยายามสนับสนุนให้นายจ้างและรัฐบาลมองเห็นสภาพความเป็นจริงของการทำงานมากขึ้น ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างในการทำงาน การเอกสารดูแลเบรีย์ และการบีดรัดแรงงานในด้านต่าง ๆ ทำให้รัฐบาลเข้า

มาเนื้บทะในการรับรองสิทธิของคนงานมากขึ้น และยอมรับสิทธิของคนงานมากขึ้น และยอมรับสิทธิในการรวมตัวกันก็ต้องเป็นสมาคม หรือสหภาพแรงงานที่ถูกกฎหมาย หลังสัมคมโกลกรุงที่ ๑ องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ได้สนับสนุนและรับรองสิทธิในการเข้าร่วมในสมาคมอย่างเปิดเผย สมาคมลูกจ้างในระยะแรกเริ่มนักก่อตั้งกันเป็นกลุ่มอาชีพต่าง ๆ และขยายตัวมาเป็น กลุ่มอุตสาหกรรม ปัจจุบันอาจจะจัดประเภทของสหภาพแรงงานตามฐานในการก่อตั้งได้ดังนี้

1. สหภาพแรงงานช่างหรือวิชาชีพ (Craft of occupational union) ตั้งขึ้นโดยช่างฝีมือ รับสมำชิกช่างฝีมือที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะอย่างในการประกอบอาชีพ ได้แก่ สหภาพแรงงานช่างฝีมือต่าง ๆ หรือรวมช่างหลายประเภทอยู่ในเครือส่ายอาชีพเดียวกันไว้ด้วยกัน เช่น สหภาพแรงงานวิศวกร ซึ่งประกอบด้วย วิศวกร ช่างฟิต ช่างกลึง ช่างไฟฟ้า หรือ สมาคมเลขานุการ และสมาคมแพทย์ เป็นต้น สหภาพแรงงานวิชาชีพ มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาผลประโยชน์ร่วมกัน และรักษาเสถียรภาพในระดับรายได้ รักษาสภาพการเข้ามาแข่งขันของคนอาชีพเดียวกัน ดังนั้น สหภาพแรงงานประเภทนี้จึงต้องมีกฎเกณฑ์เกี่ยวกับมาตรฐานฝีมือของสมาชิก เพื่อเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ

2. สหภาพแรงงานแบบที่ตั้งขึ้นตามลักษณะของนายจ้างหรือกิจการ (House union หรือ Company union) เช่น สหภาพคนงานบริษัทในเครือสหยูเนี่ยน จำกัด หรือสภากาชาดมหานครไทย ลักษณะเดียวกัน สหภาพแรงงานประเภทนี้สังคากแก่นายจ้างที่จะเจรจาต่อรองกับสหภาพแรงงานเดียว และรัฐบาลสามารถควบคุมได้ดีกว่า เพราะสหภาพแรงงานที่ก่อตั้งขึ้นในกิจการของนายจ้างคนเดียวจะมีสมาชิกจำกัด พลังของสหภาพไม่มากเกินไป

3. สหภาพแรงงานอุตสาหกรรม (Industry union) เช่น สหภาพคนงานโรงงาน หอพัก สมาชิกคือ คนงานทุกรายตัวในอุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน มีเป้าหมายหลักเพื่อให้คนงานมีอำนาจในการต่อรองที่ดีขึ้น และเป็นประโยชน์ในการปรับนโยบายตามเงื่อนไขเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง สหภาพแรงงานประเภทนี้ ถ้าสามารถรวมตัวกันให้หมดทุกโรงงาน จะสังคากและการบริหาร และลดการแย่งชิงดีกันระหว่างสหภาพคนงานลงได้

4. สหภาพแรงงานรวมหรือสหภาพแรงงานทั่วไป (General union) เป็นสหภาพแรงงานที่ตั้งขึ้นเพื่อให้ลูกจ้างที่ไม่อาจเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงานใดๆได้ สหภาพแรงงานประเภทนี้ไม่จำกัดคุณสมบัติของสมาชิก ดังนั้น จึงมีสมาชิกจำนวนมากและมีอิทธิพลมาก ต่อการเรียกร้อง เช่น สหภาพแรงงานแห่งประเทศไทย

ปัจจุบันสหภาพแรงงานเป็นองค์กรที่ยอมรับของสังคม จัดเป็นส่วนประกอบอย่างหนึ่งของโครงสร้างทางเศรษฐกิจ มีผลให้อำนามาในการต่อรองของสหภาพแรงงานมีมากขึ้น กรณีพิพากษาเรื่องสหภาพแรงงานฝ่ายหนึ่งกับนายจ้างหรือรัฐบาล ถ้าเกิดความยึดเยื้อและมิอาจตกลงกันได้ในเวลาอันควร อาจเกิดผลเสียหายขึ้นทั้งแก่คนงานเองคนนายจ้าง และระบบเศรษฐกิจโดยส่วนรวม ดังนั้น ในปัจจุบันประเทศไทยที่พัฒนาแล้วจึงได้พัฒนากฎหมายเกี่ยวกับสหภาพแรงงานไปถึงระดับที่ระบุว่าการเกิดกันเสรีภาพในการทำงาน และการประกอบการอุตสาหกรรมเป็นความผิดอย่างหนึ่ง และจำกัดสิทธิในการประการของสหภาพแรงงาน และสมาคมนายจ้าง เพื่อลดความรุนแรงที่อาจจะเกิดขึ้นได้ และเห็นว่ารัฐมิให้เกิดความกดดันจากสหภาพแรงงานที่จะพยายามให้เกิดการตัดหยุดงานที่ไม่มีเหตุผลสมควร

บทบาทของสหภาพแรงงาน

สหภาพแรงงานเป็นองค์กรคัวแทนคนงานที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อคุ้มครองผลประโยชน์รวมกันของคนงาน เป็นองค์กรที่จะเข้มแข็งมุ่งมั่นใช้ความพยายามและกระทำการตามที่ได้กำหนดไว้ในภารกิจกรรมเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีกับนายจ้าง ถึงแม้ว่าสหภาพแรงงานประเภทต่าง ๆ มีกำหนดมาจากรัฐบาลอุตสาหกรรม และสมาคมที่แตกต่างกัน แต่ตั้งแต่ประسنงค์หลักที่สำคัญของสหภาพแรงงาน โดยทั่วไป มีลักษณะใกล้เคียงกัน ซึ่งอาจจะแยกออกได้ดังนี้

1. เพื่อแสวงหาและคุ้มครองผลประโยชน์เกี่ยวกับการจ้างงาน
2. ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างและเป็นคนกลางในการปรับความเข้าใจและเจรจาระหว่างกัน
3. เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนงานด้วยกัน
4. เพื่อส่งเสริมสวัสดิการของคนงาน

วัตถุประสงค์หลักของสหภาพแรงงานช่างคน สามารถสะท้อนถึง บทบาทของสหภาพแรงงาน ในระบบอุตสาหกรรมสมัยนี้ และระบบลังค์ไม้ได้ดังนี้

1. บทบาทอุตสาหกรรมโดยตรง เนื่องจากสหภาพแรงงานเป็นองค์กรที่รับผิดชอบปัญหาพื้นฐานในด้านแรงงานสมัยนี้ หน้าที่ในการพิทักษ์ให้เกิดความสมั่นพันธ์ที่กระหว่างนายจ้างและคนงาน จึงเป็นหน้าที่หลัก เช่น รับผิดชอบจัดการเจรจาต่อรอง การรองทุกข์เห็นคนงาน นอกจากนี้ บทบาทต่อแรงงานอาจพัฒนาถึงการมีบทบาทในนโยบายการสร้างงาน การวางแผนพัฒนาแรงงาน การวางแผนเกี่ยวกับกำลังแรงงานในอาชีพต่าง ๆ ตลอดถึงการมีส่วนร่วมกับนายจ้างเพื่อกำหนดอัตราค่าจ้าง ภาระการทำงาน เป็นต้น

2. บทบาทอุตสาหกรรมและระบบเศรษฐกิจ เป็นบทบาทที่พัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปตามเวลา สหภาพแรงงานที่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการคุ้มครองคุณภาพและประโยชน์รวมกันของคนงานได้แล้ว จะพัฒนาบทบาทของคนเพื่อรับใช้ลังค์และระบบเศรษฐกิจต่อไป ความจำเป็นที่สหภาพแรงงานจะเข้ามามีบทบาทในสภาพแวดล้อม ภาระลังค์ ศรีษะกิจ การเมือง มีมากขึ้นตลอดเวลา เนื่องจากสหภาพแรงงานที่รวมตัวกันได้ในลังค์อุตสาหกรรมยอมมีสماชิกและอิทธิพลมากเพียงพอที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้ เช่น สหภาพแรงงานในอุตสาหกรรมในปัจจุบัน เป็นต้น

กลไกการต่อรองของสหภาพแรงงาน

ในองค์กรอุตสาหกรรมที่เกิดปัญหาอุตสาหกรรมล้มเหลว ในส่วนที่เกี่ยวข้องและมีผลกระทบถึงแรงงาน สหภาพแรงงานจะทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางที่จะเจรจาต้นนายจ้างเพื่อรักษาประโยชน์ของสماชิก โดยพยายามประสานความล้มเหลวของฝ่ายนายจ้างและแรงงาน เครื่องมือที่ใช้ในการต่อรองเป็นได้แก่ การประสานประโยชน์รวมกัน โดยการเจรจารวมต่อรองและเครื่องมือในทางต่อต้าน ซึ่งจะพิจารณาในวิธีการต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. การเจรจารวมต่อรอง (Collective Bargaining) เป็นการเจรจาเกี่ยวกับสหภาพการทำงาน และเงื่อนไขการร่วมงาน จ้างระหว่างนายจ้างและองค์กรคนงาน โดยมีความมุ่งหวังที่จะได้กลังกันไว ก่อนที่จะเกิดปัญหาขัดแย้งกันขึ้นในอุตสาหกรรม การเจรจารวมต่อรอง

เป็นวิธีการที่สำคัญมากในขบวนการอุตสาหกรรมสมัยนี้ เพราะ เป็นวิธีที่มุ่งให้มีการถูกเดี่ยงในเรื่องที่ขัดแย้งกันอย่างสันติ เพื่อให้เกิดการประนีประนอมหรือเพื่อบังกันการพิพาห์อันรุนแรงที่อาจจะเกิดขึ้นระหว่างนายจ้างและคนงาน นอกจากนั้นการเจรจารวมต่อรองยังทำให้เกิดผลดีต่ออุตสาหกรรม สัมพันธ์ที่ดีในโรงงาน กล่าวคือ เกิดประชาธิปไตยในอุตสาหกรรม จากการที่ทุกคนมีส่วนร่วมในกฎเกณฑ์ที่ดีขึ้น ทำให้เกิดการยอมรับ และเกิดองค์กรคนงานแบบรวมกลุ่มผลประโยชน์ที่จะทำหน้าที่ด้านการตลาดของคนงานในการแก้ไขความไม่เสมอภาคโดยการต่อรองกับฝ่ายจัดการ

อย่างไรก็ต้องหัวใจเป็นนายจ้างมักมีปฏิกริยาในทางลบต่อการเจรจารวมต่อรอง ทั้งนี้เนื่องจากในการบริหารงาน นายจ้างมักมีวัตถุประสงค์สำคัญที่จะรักษาไว้ซึ่งอำนาจในการควบคุมธุรกิจ และหาทางใช้ประโยชน์ในธุรกิจของตนให้มีสมรรถภาพสูงสุด นอกจากนี้ยังจะพยายามห้ามใจจากการใช้ปัจจัยให้มากที่สุดอีกด้วยนั่นเอง ความกลัวการสูญเสียสิทธิและสูญเสียกำไรมาก แก้ลูกจ้างความรู้สึกทึ่กกลางในธุรกิจต่าง ๆ จะมีต่างระดับกัน ในฝ่ายคนงานมักเกิดมั่น้ำใจสำคัญในเบ้าหมายของการเจรจา ทั้งนี้เนื่องจากจุดมุ่งหมายที่มาหมายในฝ่ายคนงาน ความไม่เข้าใจของสหภาพ มีผลให้เกิดความไม่ลงรอยในเบ้าหมายของการเจรจา อาจสรุปได้ว่า ไข่สักขีมีส่วนร่วมกับการเจรจาเรื่องของการเจรจารวมต่อรองได้ดังนี้

(1) บรรยายการทำงานการเมืองและกฎหมายเอื้ออำนวยให้กับนายจ้างมีส่วนร่วมสนับสนุนให้การเจรจารวมต่อรองมีประสิทธิภาพได้

(2) นายจ้างและคนงานมือองค์กรต่อรองที่เพียงพอ และการยอมรับในสิทธิของแต่ละฝ่าย ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสหภาพแรงงาน

(3) ความมีส่วนร่วมที่จะเข้าเจรจาต่อรอง เพื่อเป็นการประสานประโยชน์ร่วมกันให้เกิดอุตสาหกรรมสมัยนี้ที่ดีในอุตสาหกรรม

(4) ขอคลังในการเจรจาต่อรอง เป็นที่ยอมรับของทั้ง 2 ฝ่าย และเห็นชอบของคนที่จะปฏิบัติตาม

โดยหัวใจในการเจรจาต่อรอง รัฐบาลมักจะเข้ามามีบทบาทในฐานะคนกลางระหว่างคู่กรณี คือนายจ้างฝ่ายหนึ่ง และสหภาพแรงงานฝ่ายหนึ่งที่เป็นตัวแทนของคนงานอีกฝ่ายหนึ่ง เรียกว่า เป็นไตรภาคีของการเจรจาต่อรอง บทบาทของรัฐบาลในการเป็นคนกลางในการ

เจรจาต่อรองจะได้พิจารณาโดยละเอียดต่อไป

2. การนัดหยุดงาน (Strike) เมื่อเกิดความไม่พอใจหรือไม่อาจตกลงกันได้จาก การเจรจารวมทอร่องแล้ว สหภาพแรงงานมีเครื่องมือในทางต่อต้านที่สำคัญ คือการนัดหยุดงานซึ่ง ในระบบของการปกครองแบบประชาธิปไตยถือว่าเป็นสิทธิ์ประการหนึ่งของคนงาน เพื่อสร้างความกดดัน ในทางเศรษฐกิจต่อนายจ้าง และทำให้เกิดความกดดันในทางลั่นคอมและการเมือง ผลเสียที่เกิดขึ้น จะมีมากน้อยเพียงไรขึ้นอยู่กับระยะเวลา และจำนวนคนงานที่เข้าร่วมนัดหยุดงาน ดังนั้น รัฐบาล จำต้องมีมาตรการควบคุม โดยการออกกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติในการนัดหยุดงานหรือการห้าม นัดหยุดงาน

3. การชลลงงาน (Irretation) ในการต่อต้านนายจ้างแทนที่คนงานจะนัดหยุด งานและเดินไปจากสถานที่ทำงาน คนงานอาจใช้กลยุทธ์เมินทำงานให้ช้าลง (Go-Slow) เพื่อให้ ผลผลิตน้อยลง หรือนั่งอยู่เฉย ๆ ในโรงงาน (Sit - down strike) เมื่อถึงเวลาเลิกงาน ก็จะไม่ยอมกลับบ้าน แรงงานอาจยืดโรงງานและใช้โรงງานเป็นที่รับประทานอาหาร ที่นอน และ รองเพลงรวมกัน เพื่อความบันเทิงในขณะหยุดงาน

4. การกีดกันมิให้คนงานเข้าทำงาน (Picketing) การนัดหยุดงานจะได้ผลลัพธ์ ตอบ เมื่อคนงานสามารถทำให้นายจ้างต้องเคือดร้อนมากที่สุด ด้านนายจ้างสามารถจ้างคนอื่นมาทำงาน แทนคนที่นัดหยุดงานได้ง่าย การนัดหยุดงานนั้นจะไม่ได้ผลเต็มที่ เพราะนอกจากนายจ้างจะไม่ยอม ปฏิบัติตามคำเรียกร้องของคนงานแล้ว ผู้นัดหยุดงานก็จะกล้ายเป็นคนว่างงานไป ผู้นัดหยุดงานจึง พยายามกีดกันมิให้บุคคลอื่น หรือคนงานที่ต้องการทำงานเข้าไปทำงานได้away ทั้งนี้เพื่อให้การนัด หยุดงานมีประสิทธิผล

5. การก่อวินาศกรรม (Sabotage) และวิธีการรุนแรง (Violence) มักเกิด จากสาเหตุที่การกระทำการอย่างที่กระทำการเทือนใจคนงาน เช่น การห้ามคนงานประชุมกัน การใช้นักลงทุนควบคุมการนัดหยุดงาน การใช้กำลังทหารเข้าทำลายการนัดหยุดงาน ความรุนแรง มักเกิดขึ้นโดยมิได้คำนึงมาก่อน โดยคนงานจะก่อวินาศกรรมทำลายเครื่องมือวัสดุ หรือสิ่งที่ ผลิตแล้วการกระทำเช่นนี้เป็นภัยร้ายแรงต่อชีวิตและทรัพย์สิน

6. การบอยคอตต์ (Boycott) มีที่มาจากการที่นาย Boycott พยายามปลดงาน
งานออกจากโรงงาน และคนงานพยายามตอบโต้โดยการรวมกันคุกคามงานอื่น ๆ ไม่ยอมเข้าทำงาน
กับนาย Boycott โดยทั่วไปการบอยคอตต์ หมายถึง การรวมกันของชุมชนกลุ่มนั้นในการไม่รวม
มือกันผู้ใดผู้หนึ่ง ซึ่ง การนัดแนะกันในข้อสินค้าของนายจ้างหรือการไม่ยอมเข้าทำงานให้นายจ้าง

ความสำคัญและบทบาทของรัฐบาลในระบบอุตสาหกรรมสมัยพัฒนา

ทฤษฎีอุตสาหกรรมสมัยพัฒนาขึ้นในสหราชอาณาจักรในศตวรรษที่ 19 ได้ให้ความ
สำคัญกับแนวความคิดพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของคนงานและนายจ้างในการรวมตัวจัดตั้งเป็น
สหภาพ และสิทธิในการต่อรองระหว่างกัน รัฐบาลตามแนวความคิดนี้มีความสำคัญเพียงเป็นผู้อำนวย
ความสัมภានและไม่แทรกแซงในกิจกรรมทางอุตสาหกรรมสมัยพัฒนา และไม่พยายามกำหนดกฎหมาย
ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่จะเป็นอุปสรรคต่อการทำเนินงานของสหภาพแรงงานและสหภาพนายจ้าง
ข้อด้วยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการเจรจาต่อรองระหว่างสหภาพแรงงานและนายจ้างถือว่าเป็น
เพียงกิจกรรมทางเศรษฐกิจมิใช่เรื่องทางด้านการเมือง

อย่างไรก็ตาม ในสังคมอุตสาหกรรมสมัยใหม่มีความต้องการให้รัฐบาลเข้ามามีบทบาท
ในระบบอุตสาหกรรมสมัยพัฒนาขึ้น ก្នុងรายละเอียดระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ควรต้องนำมาใช้อย่าง
กว้างขวางมากขึ้น เพื่อแก้ปัญหาและ捺รงไว้ซึ่งเสถียรภาพในระบบอุตสาหกรรมสมัยพัฒนา ทั้งนี้ เพราะ
ระบบการเจรจาหรือการทำเนินการโดยเสรีระหว่างสหภาพแรงงานฝ่ายหนึ่งกับสหภาพนายจ้างหรือ
นายจ้างอีกฝ่ายหนึ่งโดยลำพัง ไม่อาจแก้ปัญหาให้ดีที่สุดและเศรษฐกิจโดยส่วนรวม¹
ได้ การเจรจาต่อรองระหว่างสหภาพแรงงานและสหภาพนายจ้างมีอาจถือว่าเป็นกิจกรรมทาง
เศรษฐกิจแต่เพียงอย่างเดียว แต่ต้องเข้าใจว่า เป็นกิจกรรมทางการเมืองประการหนึ่ง ซึ่งเป็น
เรื่องการใช้อำนาจเชิงการทูต (Diplomatic use of power) นอกเหนือไป เป้าหมายของการ
เจรจาต่อรองของสหภาพแรงงานซึ่งแต่เดิมถือว่าคือเป้าหมายทางเศรษฐกิจ ซึ่ง เพื่อกำหนดให้ได้
ค่าจ้างแรงงานสูงมากที่สุด (maximizing wages) ตามนัยของทฤษฎีคลาสสิกดังกล่าว เป็นความ
เช้าใจที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ เป้าหมายของสหภาพแรงงานอาจมีมากกว่าเป้าหมายดังกล่าวแล้ว ซึ่ง

เป้าหมายในการให้สมาชิกของสหภาพมากที่สุด (Maximizing membership) หรือเป้าหมายทางการเมืองค่าง ๆ เป็นตน และมีเป้าหมายยิ่งแปรเปลี่ยนไปตามกาลเวลาและสถานการณ์แวดล้อม ด้วย

ในระบบเศรษฐกิจทุนนิยมเสรีปัจจุบัน ซึ่งรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ จะดำเนินการโดยเอกชน รัฐบาลหรือองค์กรของรัฐบาลในส่วนที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมมีความสำคัญต่อระบบอุตสาหกรรมสัมพันธ์ ทั้งในระดับสถานที่ทำงาน ระดับอุตสาหกรรมหรือระดับชาติและระดับระหว่างประเทศ

บทบาทของรัฐบาลนอกจากทำหน้าที่ผู้เป็นกลางในการตัดสินกรณีพิพาท (Independent arbitrator) และคณะกรรมการในการสืบสวนสอบสวนหรือผู้ไกลเกลี่ยประนีประนอมอย่างเป็นทางการ (Board of enquiry of official conciliator) ระหว่างคู่กรณีทั้ง 2 ฝ่ายดังกล่าวแล้ว ในสังคมอุตสาหกรรมสมัยปัจจุบัน รัฐบาลหรือองค์กรของรัฐบาลได้เข้ามามีบทบาทในระบบอุตสาหกรรมสัมพันธ์มากขึ้น ในระบบเศรษฐกิจสังคมนิยม รัฐบาลมีบทบาทที่สุด กล่าวคือ ได้เป็นองค์กรบริหารงาน หรือนายจ้างตามนัยในระบบเศรษฐกิจทุนนิยมเสรี เสียเอง สำหรับในระบบเศรษฐกิจทุนนิยมเสรีในปัจจุบัน รัฐบาลได้เข้ามามีบทบาทอย่างกว้างขวางทั้งบทบาทเกี่ยวข้องกับนายจ้างหรือฝ่ายจัดการโดยตรง และบทบาทอื่น ๆ ในฐานะคนกลางหรือองค์กรที่สามดังกล่าวแล้ว ทั้งนี้ เพราะรัฐบาลมีภาระหน้าที่สำคัญในการรักษาผลประโยชน์ของสาธารณะหรือสังคมโดยส่วนรวม การดำเนินการโดยเสรีโดยที่รัฐบาลไม่เข้าแทรกแซงในองค์กรลูกจ้างหรือนายจ้างอาจมีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของสังคมโดยส่วนรวมได้ ในระบบอุตสาหกรรมสัมพันธ์ปัจจุบัน นอกเหนือจากบทบาทที่มีฐานะดังกล่าวตามนัยของทฤษฎีอุตสาหกรรมสัมพันธ์คลาสสิกแล้ว รัฐบาลได้มีบทบาทเกี่ยวกับลูกจ้าง หรือองค์กรลูกจ้างและนายจ้างหรือองค์กรนายจ้าง ทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อมอีก เช่น บทบาทในการก่อให้เกิดสภาพการจ้างงานเต็มที่ (Full employment) บทบาทในการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Economic Growth) บทบาทในด้านการป้องกันภาวะเงินเฟ้อจากการเพิ่มขึ้นของระดับค่าจ้างแรงงานและระดับราคา บทบาทในด้านก่อให้เกิดแบบแผนของการกระจายและระดับรายได้ที่เป็นธรรมและการประกันสังคม เป็นตน บทบาทของรัฐบาลต่าง ๆ ดังกล่าวจะได้พิจารณาโดยละเอียดต่อไปตามลำดับ

กลไกและระบบการทำงานของรัฐบาล

รัฐบาลทำหน้าที่ในระบบอุดสาಹกรรมสัมพันธ์โดยการกำหนดกฎหมายพระราชบัญญัติและ
ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องกับ ลูกจ้างและนายจ้าง เช่น พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์
ระบุหลักการและแนวทางปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ เช่น ข้อตกลงเกี่ยวกับสภาพการจ้างงาน วิธีระงับ
ข้อพิพาทแรงงาน การปิดงานและการนัดหยุดงาน คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ คณะกรรมการ
ลูกจ้าง สมาคมนายจ้าง สหภาพแรงงาน สหพันธ์นายจ้างและสหพันธ์แรงงาน ข้อรับนุการกระทำ
อันไม่เป็นธรรมและบทกำหนดโทษทั้งฝ่ายลูกจ้างหรือนายจ้าง ซึ่งไม่ทำตามกฎหมาย ลักษณะของการ
จัดทำกฎหมายจะระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ อาจทำได้ 3 รูปแบบคือ

1. รัฐบาลเป็นผู้กำหนดข้อความความเหมาะสมส่วนของสภาพการทำงาน ศรษฐกิจการเมือง
2. รัฐบาลฝ่ายนายจ้างหรือฝ่ายลูกจ้างมีการปรึกษาหารือกัน และร่วมกันกำหนดข้อ
3. ฝ่ายนายจ้างหรือฝ่ายลูกจ้างเป็นผู้เสนอให้รัฐบาลกำหนดข้อเป็นกฎหมายหรือ

ระบบเบียบข้อบังคับ

หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับระบบอุดสาหกรรมสัมพันธ์ทั้งในด้าน
เป็นผู้กำหนดกฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ และเป็นผู้อยู่อาศัยสองดูแลให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับเพื่อให้บังเกิดผลดีต่อส่วนรวม มืออาชีวกรรมแรงงาน กรม
ประชาสงเคราะห์ และกรมคำรวจ กระทรวงมหาดไทย กรมโรงงานอุดสาหกรรม กรมส่งเสริม
อุดสาหกรรม สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานและศูนย์เพิ่มผลผลิตกระทรวงอุดสาหกรรม เป็นต้น

รัฐบาลในระบบเศรษฐกิจทุนนิยมสมัยใหม่เข้ามานำบทบาททั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบ
อุดสาหกรรมสัมพันธ์โดยตรง และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบเศรษฐกิจ ดังนี้

1. การประนีประนอมและการตั้งอนุญาโตตุลาการ เมื่อเกิดกรณีขัดแย้งของลูกจ้าง
และนายจ้างในประเด็นต่าง ๆ เช่น ฝ่ายนายจ้างไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง หรือฝ่ายลูกจ้างไม่ปฏิบัติ
ตามข้อตกลง เมื่อทางสองฝ่ายมิอาจตกลงกันได้ จากการเจรจาต่อรองร่วมกัน ตามขั้นตอนของการ
เจรจาต่อรองจะทำเรื่องเสนอต่อรัฐบาลเพื่อพิจารณาไกล่เกลี่ยประนีประนอม (Mediation -
conciliation) โดยยังมิได้มีการหยุดงาน หรือการหยุดกิจการของฝ่ายนายจ้าง รัฐบาลจะเข้า

ทำการประเมินโดยการให้หงส์สองฝ่ายแลกเปลี่ยนเห็นว่า ถ้าหากไม่สามารถประเมินปัจจุบันทำความตกลงกันได้ ก็อาจต้องใช้อันญาโต忒ลากา หรือการตัดสินข้อความโดยฝ่ายที่สาม ซึ่งอาจได้แก่คณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนของลูกจ้าง ตัวแทนของนายจ้าง และเจ้านายที่ผู้มีอำนาจพิจารณาตัดสินข้อความ ในระบบเศรษฐกิจทุนนิยมเสรีอันญาโต忒ลากาเมื่อมีอำนาจตัดสินข้อความกรณีพิพาทหรือความไม่สงบในระบบอุตสาหกรรมสัมพันธ์ก็ตาม ก็อาจไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างแท้จริง โดยเป็นที่พึงพอใจของคู่กรณี อาจมีผลให้มีการตัดสินใจด้วยฝ่ายลูกจ้างหรือการปลดคนงานออกจากงานของฝ่ายนายจ้างก็ได้ ในประเทศพัฒนาแล้ว เช่น สหราชอาณาจักร ปัญหาเช่นนี้เกิดขึ้นและมักจะเรื้อรัง เพราะรัฐบาลไม่มีอำนาจเด็ดขาดที่จะตัดสินและข้อมั่งคับให้คู่กรณีปฏิบัติตามที่ได้ในทุกกรณี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการที่สหภาพแรงงานมีอิทธิพลสูง เช่น สหภาพแรงงานคนทำเหมืองถ่านหิน เป็นต้น

อย่างไรก็ การประเมินปัจจุบันและการตัดสินญาโต忒ลากาที่เป็นมาตรฐานการประการหนึ่งที่เป็นวิถีทางซึ่งทำให้คู่กรณีไม่โอกาสเจรจาขันด้วยเหตุผลข้อเท็จจริง ถ้าคู่กรณีต้องอยู่ในเหตุผลซึ่งมีข้อเท็จจริงรองรับ ก็จะเป็นมาตรฐานการประการหนึ่งซึ่งทำให้ความไม่สงบในระบบอุตสาหกรรมได้รับการแก้ไขได้

2. การประกันสังคม (Social Security) เป็นมาตรการสำคัญอีกประการหนึ่งของรัฐในการเข้าแทรกแซงระบบอุตสาหกรรมสัมพันธ์ กล่าวได้ว่า การประกันสังคมคือ โครงการจัดบริการของรัฐซึ่งมีจุดมุ่งหมายสำคัญในการให้ลักษณะการประกันการของชีพแก่ประชาชนผู้ทำงานทั่วไปเข้าประกัน โดยจัดให้ประชาชนผู้เข้าประกันได้รับประโยชน์เป็นเงินหรือบริการ หรือห้องเงินและบริการ ในนามที่ต้องประสบความเดือดร้อนทาง ๑ ในการครองชีพ เช่น การเกิด การแก่ เจ็บ ตาย การประสบภัยจากอุบัติเหตุในการทำงาน การวางแผน การไม่สามารถเลี้ยงดูสมาชิกครอบครัวที่เพิ่มมากขึ้น การพิการทุพพลภาพหั้งห้างร่างกายและจิตใจ หรือความเดือดร้อนของครอบครัวในด้านอาชญากรรม เมื่อหัวหน้าครอบครัวต้องถึงแก่กรรมลง หรือการสูญเสียหัวหน้าครอบครัวผู้ชายเลี้ยงภรรยาเป็นบุคคลไร้ผู้อุปการะ ฯลฯ เป็นตน เป็นความเดือดร้อนทางที่มีลักษณะฉุกเฉินเฉพาะหน้า และที่จะเกิดขึ้นในภายหน้า เช่น ในวัยชรา เป็นตน

ในการคำนึงงานโครงการประกันสังคม รัฐบาลจะจัดให้มีกองทุนประกันสังคม (Social security fund) ขึ้นตามกฎหมาย โดยผู้ที่ต้องจ่ายเงินให้กับ งบประมาณประกันตน ผู้ว่าจ้าง และรัฐบาล แต่ละฝ่ายจะออกเงินสมบทฝ่ายละส่วนตามกฎหมายกำหนดไปเรื่อย ๆ เมื่อผู้เอาประกันประسบความเดือดร้อน ผู้รับผิดชอบโครงการประกันสังคมจะจ่ายเงินให้จากกองทุนประกันที่ได้สะสมไว้แล้ว

3. การคุ้มครองสภาพการทำงานของแรงงานและภาวะที่อาจจะเกิดขึ้นจากการทำงาน ทั้งนี้เนื่องจากการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมมีปรับเปลี่ยนการที่มุ่งผลิตเพื่อกำไรสูงสุด อาจพยายามลดคนทุน การผลิตในส่วนที่ไม่จำเป็นต่อการผลิตลงทุกหนทาง และพยายามเอาเปรียบการใช้แรงงานที่ด้อยกว่า ทำให้สภาพการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเป็นภาวะที่เลวร้าย และเป็นแหล่งของอุบัติเหตุ ผลกระทบต่าง ๆ เช่น จากอากาศ เสียง หรือการให้แสงสว่างไม่เพียงพอ ขาดเครื่องมือป้องกันอันตรายต่าง ๆ การใช้แรงงานสตรีและเด็กอย่างไม่สมควร เมื่อเกิดเหตุการณ์รายแรงขึ้นมีผลให้แรงงานได้รับบาดเจ็บ หรือพิการทางร่างกาย ผู้ประกอบการจะผลักภาระภารกษาดังกล่าวไปให้แก่คนงานหรือจ่ายเงินชดเชยให้อย่างไม่เป็นธรรม สภาพเหล่านี้มักจะเกิดขึ้นในสังคมที่แรงงานขาดการศึกษาไม่ทราบถึงสิทธิมนุษยชนขั้นimumมาตรฐานของคน และแรงงานอยู่ในสถานะที่ไม่อาจต่อรองกับนายจ้างได้ ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ประกาศหนึ่งของรัฐบาลที่จะให้ความคุ้มครองการทำงานแก่แรงงานเหล่านี้ โดยกำหนดกฎหมายเบื้องหลังความคุ้มครองการทำงานในโรงงาน การจัดระบบป้องกันอันตราย การจ่ายค่าภารกษาพยาบาลและจ่ายค่าชดเชยที่เหมาะสมกับความเสียหายที่คนงานได้รับจากการทำงาน การใช้แรงงานสตรีและเด็ก เพื่อให้การคุ้มครองเกิดประสิทธิผล รัฐบาลต้องพยายามคุ้มครองการปฏิบัติของนายจ้างอย่างใกล้ชิด และให้ความเข้าใจแก่แรงงานถึงสิทธิที่เขามี เหล่านี้ควรได้รับบทบาทในส่วนนี้ของรัฐบาลอาจทำให้นายจ้างที่ไม่เข้าใจถึงผลเสียที่จะเกิดตามมาไม่ชอบและเห็นว่าเป็นการเพิ่มภาระแก่ตนเองและทางแรงงานผลักภาระนี้ไปสู่ผู้บริโภคหรือแรงงานต่อไป อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันมีผู้ประกอบการเป็นจำนวนมากที่เข้าใจถึงผลดีและผลเสียจากการจัดสภาพการทำงาน และกำลังขับถ่ายของคนงาน ผู้ประกอบการพบว่า การจัดสภาพการทำงานที่ดีและการสร้างกำลังขวัญแก่คนงาน มีผลโดยตรงต่อการเพิ่มขึ้นของประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงงาน

4. การส่งเสริมอุตสาหกรรม ในระบบอุตสาหกรรมสัมพันธ์ บทบาทของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมในระบบเศรษฐกิจสังคมนิยม รัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการผลิตทางด้านอุตสาหกรรมโดยตรง แต่ในระบบเศรษฐกิจทุนนิยม เสรี รัฐบาลมีบทบาทในการส่งเสริมโดยใช้มาตรการที่เหมาะสมค้าง ๆ ให้ภาคเอกชนทำการผลิต เพื่อเพิ่มการจ้างงาน ยกระดับรายได้ประชาชาติ และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เป็นตน ในด้านนายจ้างหรือฝ่ายจัดการรัฐบาล ส่งเสริมการลงทุน การส่งสินค้าออกไปในตลาดต่างประเทศ การให้คำปรึกษาแนะนำทางด้านวิชาการ และการพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิต การบริหาร และการตลาด เป็นตน ในด้านลูกจ้าง รัฐบาลส่งเสริมให้มีความสามารถในการผลิตสูงขึ้น โดยการฝึกอบรมและพัฒนาฝีมือแรงงาน ซึ่งจะทำให้แรงงานมีรายได้สูงขึ้น และการวางแผนลูกน้อยลง เป็นตน

5. การกำหนดนโยบายรายได้และระดับค่าจ้างแรงงาน เสถียรภาพของระดับราคา (Stable prices) การจ้างงานเต็มที่ (Full employment) และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เป็นเป้าหมายเศรษฐกิจประการสำคัญของรัฐบาล ความต้องการได้รับการจ้างงานและค่าจ้างแรงงาน ที่ดี เป็นเป้าหมายของผู้ใช้แรงงานและสหภาพแรงงาน แต่การเพิ่มน้ำหนักของค่าจ้างแรงงานในอัตราสูง ย่อมมีผลทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ทำให้ระดับราคาสินค้าสูงขึ้น ซึ่งมีผลลัพธ์เนื่องทำให้อุปทานลดลง การจ้างงานลูกน้อยลงและเกิดภาวะชงกันของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ภาระหนี้ของรัฐบาลจึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรการในการรักษาระดับราคา ค่าจ้างแรงงาน การจ้างงาน และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในอัตราที่เหมาะสม มาตรการสำคัญทางเศรษฐกิจประการหนึ่ง เพื่อเจตนาลดดังกล่าว ซึ่งรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจทุนนิยมเสรีนิยามใช้ในระบบอุตสาหกรรมสัมพันธ์ในระยะหลัง สมความโลกครั้งที่สอง ได้แก่ นโยบายรายได้ (Incomes Policy)

นโยบายรายได้ ได้แก่ นโยบายเกี่ยวกับการควบคุมระดับค่าจ้าง แรงงาน และระดับราคาสินค้า (Wage-price policies) เพื่อผลทางด้านเสถียรภาพของราคา เช่น การกำหนดอัตราเพิ่มน้ำหนักของค่าจ้างแรงงานให้สอดคล้องกับระดับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ เพื่อนิ่วอุปสงค์รวม (Aggregate demand) สูงมากกว่าอุปทานรวม (Aggregate supply) ซึ่งจะมีผลทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ การเข้าแทรกแซงดังกล่าวอาจมีผลทำให้สหภาพแรงงานและผู้ผลิตหรือ

นายจ้างไม่พอใจในค้านที่เห็นว่าค้าจ้างแรงงานทำเกินไป ทำให้มาตรฐานการครองชีพของคนในสังคม หรือราคาน้ำที่ทำให้ขาดทุนหรือได้กำไรไม่คุ้มกับการดำเนินงาน

ในส่วนที่เกี่ยวกับกลไกในการกำหนดระดับค่าจ้างแรงงานเป็นปัจจุบัน โดยเฉพาะในประเทศไทยอย่างไร รัฐบาลไม่มีบทบาทในการกำหนดค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ โดยการพิจารณาร่วมกันระหว่างตัวแทนลูกจ้าง ตัวแทนนายจ้าง และเจ้าหน้าที่ของรัฐบาล ซึ่งหน้าที่เป็นคณะกรรมการร่วมกันพิจารณาถึงระดับการครองชีพที่สมควรของลูกจ้าง และความสามารถในการจ่ายค่าจ้างแรงงานของนายจ้างด้วย แล้วจึงสามารถกำหนดค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำได้

บทสรุป

ทฤษฎีความขัดแย้งระหว่างชนชั้น (Class conflict) ชี้แจงวิชาการกลุ่มมาร์กซิสต์สมัยก่อน กล่าวว่า ในสังคมอุดมสังคมทุนนิยมจะเกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่างชนชั้นนายทุน และชนชั้นกรรมมาชีพ เนื่องจากความเอร็ดเออาเบรี่ของชนชั้นนายทุนต่อชนชั้นกรรมมาชีพ โดยการกำหนดค่าแรงงานต่ำ ทำให้สภาพความเป็นอยู่ และสภาพการทำงานของชนชั้นกรรมมาชีพอยู่ในสภาพเสื่อมโทรม มีผลลัพธ์เนื่องให้ความแตกต่างระหว่างชนชั้นปรากฏขึ้นอย่างชัดเจน สภาพบ้านคุ้งกล่าวทำให้ชนชั้นกรรมมาชีพรวมตัวกันลุกขึ้นต่อต้าน และล้มล้มชนชั้นนายทุนด้วยความรุนแรง เพื่อสถาปนาศรษฐกิจ และการเมืองระบบสังคมนิยม หรือระบบคอมมูนิสต์ การพยายามดักจับไว้ปรากฏขึ้นจริงในบางประเทศ เช่น รัสเซีย และจีน แต่ไม่เกิดขึ้นในบางประเทศ เช่น อังกฤษ และฝรั่งเศส เป็นต้น ทั้งนี้ เพราะในประเทศไทยอย่างไรก็ตาม ก็มีวิถีทางการของสภาพแรงงานทำหน้าที่ใกล้เคียงกับขั้นตอนของขัดแย้งคำเนินการไปตามกลไก และระบบที่เปลี่ยนไปบังคับของกฎหมายภายใต้ระบบการปกครองแบบประชาธิรัฐในสังคมอุดมสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทยที่ระบบเศรษฐกิจการเมืองเป็นแบบทุนนิยม และการแข่งขันกันโดยเสรี สภาพแรงงานซึ่งเป็นองค์กรหนึ่งในระบบอุดมสังคมนิยมที่จะยกเลิกไม่ได้ สภาพแรงงานเป็นกลุ่มคนงานที่มาร่วมกันโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อคุ้มครองผลประโยชน์โดยชั้น เกี่ยวกับการจ้างงานและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในหมู่สมาชิก

และกับฝ่ายนายจ้าง ในกรณีติดต่อสัมมติทั้งฝ่ายนายจ้างเพื่อที่จะปรับสภาพการจ้างงานนั้น สภาพแรงงานมีกลไกอันเป็นเครื่องมือที่จะต่อรองกับฝ่ายนายจ้างให้หลายวิธีดังนี้ แต่การเจรจาต่อรองรวมชี้เป็นวิธีที่เหมาะสมและไม่สร้างความเสียหายแก่ระบบเศรษฐกิจและนายจ้าง และวิธีการที่รุนแรงขึ้นไปตามลำดับ เช่น การนัดหยุดงาน การบอยคอตค้ายังจังจนถึงการยืดโรงงานและกระทบวินาศกรรมต่าง ๆ ต่อฝ่ายนายจ้าง ทั้งนี้เพื่อจะให้ผลของการต่อรองฝ่ายคนเกิดประสิทธิผล

นอกจากนี้ ในสังคมอุดuctสหกรรมทุนนิยมแบบเสรีรัฐบาลในฐานะบุคคลที่สาม (Third party) ในระบบอุดuctสหกรรมสัมพันธ์ได้เข้ามามีบทบาทอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้เพื่อพิทักษ์ผลประโยชน์ของสังคมโดยส่วนรวม บทบาทของรัฐได้แก่ การออกกฎหมายระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ และการคุ้มครองสิทธิส่วนตัวให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับ โดยตรงครั้งทั้งฝ่ายนายจ้างและฝ่ายลูกจ้าง การแทรกแซงของรัฐครอบคลุมในเรื่องต่าง ๆ อาทิ การกำหนดค่าจ้างแรงงาน การกำหนดเงื่อนไขการจ้างงาน และการเลิกจ้างงาน การตรวจสอบโรงงานเพื่อให้คุณภาพให้ทำงานในสภาพที่ปลอดภัย การใช้แรงงานสดรีแล๊ดกี การประนีประนอมในการล้มพิพาทและการประกันสังคม เป็นตน

การแทรกแซงของรัฐในระบบอุดuctสหกรรมสัมพันธ์ดังกล่าวจะมีประสิทธิผลหรือไม่เพียงได้เช่นอยู่กับการยอมรับและการปฏิบัติตามของทั้งฝ่ายนายจ้างและลูกจ้าง ถ้าหากส่องฝ่ายซึ่งเป็นคู่กรณียอมรับและปฏิบัติตาม โดยใช้เหตุผลและข้อเท็จจริงและรัฐบาลทำหน้าที่เป็นกลางอย่างแท้จริง เสถียรภาพก็จะบังเกิดขึ้นในระบบอุดuctสหกรรมสัมพันธ์ แต่ถ้าคู่กรณีทั้งสองฝ่ายหรือฝ่ายหนึ่งไม่ยอมรับเสถียรภาพก็จะไม่มีบังเกิดขึ้น กรณีเช่นนี้เป็นปรากฏการณ์เกิดขึ้นเสมอในระบบเศรษฐกิจทุนนิยมเสรี ซึ่งถือว่าค่านางานมีสิทธิโดยชอบธรรมที่จะนัดหยุดงาน และนายจ้างก็มีสิทธิที่จะปลดคนงานหรือเลิกกิจการ แต่สำหรับในระบบเศรษฐกิจสังคมนิยม ซึ่งรัฐบาลเป็นผู้จัดการเกี่ยวกับการผลิตทั้งหมด รัฐบาลมีอำนาจเด็ดขาดที่จะแก้ไขปัญหาใดตามที่เห็นสมควร ทำให้ปัญหาการหยุดงานมักจะไม่ปราศจาก แต่ก็มีให้หมายความว่า สภาพความพึงพอใจจะเกิดขึ้นแก่ผู้ใช้แรงงานทุกคนเสมอไป ผู้ใช้แรงงานอาจอยู่ในสภาพจำยอมก็เป็นได้

ค า ถ า น

1. สหภาพแรงงานมีผลต่อคุณภาพของสังคมในระบบอุตสาหกรรมปัจจุบันอย่างไร
2. สหภาพแรงงานมีบทบาทอย่างไรในการเป็นตัวแทนฝ่ายคนงาน
3. ทฤษฎีคลาสสิก กำหนดบทบาทของรัฐบาลในอุตสาหกรรมล้มพื้นที่ไว้อย่างไร และปัจจุบันแนวความคิดดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร
4. การประกันสังคม มีความสำคัญอย่างไรตอกย้ำวัฒนธรรมคนงาน

หนังสืออ่านประกอบ

กรมประชาสัมพันธ์, กระทรวงมหาดไทย, การประกันสังคม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ส่วนห้องถิน,
2508.

เมธี คุณยจินดา. แรงงานล้มพื้นที่และการจัดการอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ : หจก. บ.สัมพันธ์พาณิชย์,
2525.

อัญชลี คงคงค. สหภาพแรงงานและแรงงานล้มพื้นที่. กรุงเทพฯ : หจก.บ.สัมพันธ์พาณิชย์,
2524.

Brown, Henry Phelps The Inequality of Pay.: Oxford University Press,
1979.

Workers' Educational Mammal, ILO . Collective Bargaining . Geneva; 1960
แปลโดย จิตตรา ทิรภูมิศรี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสกา, 2520.